

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
& ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Μπουμπουλίνας 20-22
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ: 106 82 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2131322619

Email: secgenmodern@culture.gr

**ΘΕΜΑ: ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Σχετ: [α] Οι από 27/5/2020 οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας Δημόσιας Υγείας..

[β] Το απόσπασμα πρακτικού της 112ης συνεδρίασης (3.9.2020) της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το παρόν έγγραφο βασίζεται στις οδηγίες και συστάσεις της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων COVID-19 του Υπουργείου Υγείας και παρέχει οδηγίες για την ασφαλή λειτουργία των δομών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης. **Το παρόν έγγραφο αντικαθιστά οποιαδήποτε προηγούμενη εγκύκλιο για το ίδιο θέμα.**

Από τις 18 Μαΐου επιτρέπεται η λειτουργία:

- των Ανωτέρων Σχολών Δραματικής Τέχνης (του Ν. 1158/81 ΦΕΚ 127/Α΄/1981 και των ΠΔ 370/83, ΦΕΚ 130/Α΄/1983, 336/89 ΦΕΚ 156/Α΄/1989, 93/18 ΦΕΚ 172/Α΄/2018)
- των Ανωτέρων Επαγγελματικών Σχολών Χορού (του Ν. 1158/81 ΦΕΚ 127/Α΄/1981 και των ΠΔ 372/83, ΦΕΚ 131/Α΄/1983 & 598/85 ΦΕΚ 212/Α΄/1985)
- των Ωδείων και Μουσικών Σχολών για τους σπουδαστές ηλικίας άνω των έντεκα (11) ετών (των ΒΔ του ΦΕΚ229/Α΄/1957 & 16/66 ΦΕΚ 7/Α΄/1966)
- των Σχολών Βυζαντινής Μουσικής, (των ΒΔ του ΦΕΚ229/Α΄/1957 & 16/66 ΦΕΚ 7/Α΄/1966)
- του Προπαρασκευαστικού Επαγγελματικού Σχολείου Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου,

- των Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού για τους σπουδαστές ηλικίας άνω των έντεκα (11) ετών (του ΠΔ 457/83, ΦΕΚ 174/Α΄/1983).

Από τις 25 Μαΐου επιτρέπεται η λειτουργία των λοιπών εκπαιδευτικών δομών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης για τους σπουδαστές άνω των έντεκα (11) ετών.

Από την 1^η Ιουνίου επιτρέπεται η λειτουργία των ανωτέρω δομών για όλους τους σπουδαστές, ανεξαρτήτως ηλικίας.

α) Γενικοί κανόνες δομών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης

- Στις αίθουσες διδασκαλίας και στους υπόλοιπους κλειστούς χώρους των δομών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης θα πρέπει να τηρείται ελάχιστη απόσταση 1,5 μέτρου μεταξύ των ατόμων.
- Το όριο αυτό καθορίζει και τον ανώτατο αριθμό ατόμων ανά αίθουσα διδασκαλίας. Σε περίπτωση που ο χώρος δεν επαρκεί για το σύνολο των σπουδαστών θα πρέπει να δημιουργηθούν υποτομήματα.
- Στους χώρους γραφείων, διοικητικών και άλλων υπηρεσιών θα πρέπει να τηρείται ελάχιστη απόσταση 1,5 μέτρου μεταξύ των εργαζομένων.
- Οι κλειστοί χώροι θα πρέπει να αερίζονται καλά. Ως προς τον κλιματισμό επιτρέπονται μόνο τα κλιματιστικά ανοικτού κυκλώματος.
- Η χρήση μάσκας είναι υποχρεωτική για μαθητές/σπουδαστές, εκπαιδευτικό και λοιπό προσωπικό των δομών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.
- Στους κλειστούς χώρους θα πρέπει να γίνονται απολυμάνσεις με διάλυμα χλωρίνης 10:1, δηλαδή 9 μέρη νερό και 1 μέρος χλωρίνης, πριν και μετά από κάθε μάθημα/πρόβα. Αυτό ισχύει και για τους χώρους υγιεινής. Για επιφάνειες που είναι πιθανό να καταστραφούν από τη χρήση υποχλωριώδους νατρίου, μπορεί να χρησιμοποιηθεί αιθανόλη συγκέντρωσης 70%. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δίνεται σε επιφάνειες που αγγίζονται συχνά όπως πόμολα, διακόπτες, κουπαστές κ.ο.κ.
- Ειδική μέριμνα θα πρέπει να υπάρχει για την μπάρα μπαλέτου και την τακτική απολύμανσή της.
- Επιβάλλεται ενδελεχής και συχνός καθαρισμός και απολύμανση όλων των μουσικών οργάνων.
- Στους χώρους θα πρέπει να υπάρχει αντισηπτικό αλκοολούχου διαλύματος (70%).
- Στους χώρους υγιεινής των μαθημάτων/προβών θα πρέπει να εφαρμόζονται κανόνες υγιεινής οι οποίοι περιλαμβάνουν:
 - Καλό αερισμό
 - Κλειστό καπάκι λεκάνης πριν χρησιμοποιηθεί το καζανάκι
 - Η χρήση χάρτινων ή πλαστικών καλυμμάτων λεκάνης μίας χρήσης είναι επιθυμητή
 - Τρεχούμενο νερό και εφοδιασμός με σαπούνι, χάρτινες χειροπετσέτες, ποδοκίνητο δοχείο απορριμμάτων
 - Όπου είναι εφικτό να χρησιμοποιείται εξοπλισμός με φωτοκύτταρο ή με διακόπτη ποδιού (π.χ. για τη βρύση, το σαπούνι)
 - Να μην χρησιμοποιείται μηχάνημα για στέγνωμα των χεριών
 - Ουρά με αποστάσεις 1,5 μέτρου
 - Σύσταση για χρήση μη ιατρικής μάσκας

- Σε περίπτωση που νιπτήρες έχουν να χρησιμοποιηθούν πολύ καιρό συστήνεται να τρέξει ζεστό νερό για 5 λεπτά πριν από την πρώτη χρήση.
- Τα ντους δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται
- Θα πρέπει να υπολογιστεί επαρκής χώρος στα αποδυτήρια, και αλλαγές ρούχων να γίνονται μόνο όποτε είναι απολύτως αναγκαίο. Σε περίπτωση που ο χώρος δεν επαρκεί για όλους θα πρέπει είτε να χρησιμοποιείται εκ περιτροπής ή να χρησιμοποιηθούν άλλοι διαθέσιμοι χώροι ως επιπλέον αποδυτήρια. Τα προσωπικά είδη θα πρέπει να φυλάσσονται κλεισμένα.
- Ο χώρος διαλείμματος θα πρέπει να έχει επαρκή χώρο ώστε να τηρείται το όριο απόστασης. Επιπλέον, οι καρέκλες και τα τραπέζια θα πρέπει να απολυμαίνονται πριν κάθε χρήση.

β) Διεξαγωγή μαθημάτων

- **Ως προς τη φωνητική διδασκαλία:**

[α] Όταν λαμβάνει χώρα **ατομικά** γίνεται υποχρεωτική χρήση μη ιατρικής προστατευτικής μάσκας από τον εκπαιδευτή/δάσκαλο, απόσταση δύο (2) μέτρων ή/και προαιρετική χρήση ακρυλικού πετάσματος (διαχωριστικού).

[β] Όταν λαμβάνει χώρα σε **χορωδία**:

βα. Γίνεται υποχρεωτική χρήση προστατευτικής μάσκας από τον εκπαιδευτή ή και προαιρετική χρήση ακρυλικού πετάσματος (διαχωριστικού), τηρείται υποχρεωτικά περιμετρική απόσταση δύο (2) μέτρων μεταξύ των μελών της χορωδίας και χρησιμοποιείται από έκαστο των μελών μάσκα καθ' ό χρόνο δεν γίνεται χρήση της φωνής. Είναι προτιμότερες οι χειρουργικές μάσκες, οι μάσκες N95 χωρίς βαλβίδα ή οι μάσκες FFP2 χωρίς βαλβίδα (εφόσον υπάρχει επάρκεια στην αγορά).

ββ. Συστήνεται να πραγματοποιούνται μαθήματα/πρόβες σε ανοικτούς χώρους. Όταν αυτό δεν είναι εφικτό, επιβάλλεται συχνός αερισμός κάθε δεκαπέντε (15) λεπτά, διάρκειας τουλάχιστον πέντε (5) λεπτών ο καθένας, έστω και αν διακόπτεται το μάθημα.

Συστήνεται ακόμα και η περιοδική μέτρηση του CO₂ ή η εφαρμογή συστήματος HVAC.

βγ. Συστήνεται η χρήση μεγάλων χώρων για μαθήματα/πρόβες, π.χ. αμφιθέατρα κ.λπ.

- **Ως προς τη διδασκαλία και χρήση κρουστών οργάνων και τυμπάνων,** προβλέπεται υποχρεωτική χρήση μη ιατρικής προστατευτικής μάσκας για τον δάσκαλο/εκπαιδευτή και τον μαθητή/σπουδαστή, απόσταση 2 μέτρων και προαιρετική χρήση ακρυλικού πετάσματος (διαχωριστικού).

- **Ως προς τη διδασκαλία και χρήση πνευστών οργάνων:**

[α] Προβλέπεται υποχρεωτική περιμετρική απόσταση δύο (2) μέτρων μεταξύ του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου και υποχρεωτική τόσο για τον εκπαιδευτή όσο και για τον εκπαιδευόμενο χρήση μάσκας **κατά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο έκαστος δεν χρησιμοποιεί το πνευστό όργανο.** Η ίδια υποχρεωτική περιμετρική απόσταση ισχύει και στην περίπτωση ύπαρξης ακροατηρίου. Είναι προτιμότερες οι χειρουργικές μάσκες ή οι μάσκες N95 χωρίς βαλβίδα ή οι μάσκες FFP2 χωρίς βαλβίδα (εφόσον υπάρχει επάρκεια στην αγορά).

[β] Συστήνεται τα μαθήματα να πραγματοποιούνται σε ανοικτούς χώρους. Όταν αυτό δεν είναι εφικτό, επιβάλλεται συχνός αερισμός κάθε δεκαπέντε (15) λεπτά, διάρκειας

τουλάχιστον πέντε (5) λεπτών ο καθένας, έστω και αν διακόπτεται το μάθημα. Συστήνεται ακόμα και η περιοδική μέτρηση του CO₂ ή η εφαρμογή συστήματος HVAC.

[γ] Ειδικοί κανόνες για τα Πνευστά Όργανα:

→ Για τα **χάλκινα** πνευστά, προκειμένου να παγιδευτεί και το αεροζόλ του ιού, προτείνεται η χρήση ειδικού υφάσματος τύπου μεταξωτού πυκνής πλέξης ή διαφανούς προστατευτικού υλικού που να καλύπτει την καμπάνα (bell).

→ Για τα **ξύλινα** πνευστά, π.χ. φλάουτο, όμποε, φαγκότο, φλογέρα, ισχύουν οι γενικές οδηγίες προφύλαξης.

- **Σχετικά με τον καθαρισμό των μουσικών οργάνων, ισχύουν οι εξής κανόνες:**

[α] Πνευστά μουσικά όργανα θα πρέπει να καθαρίζονται από τους μουσικούς με προσοχή και σε απόσταση 2 μέτρων από άλλους συντελεστές. Ενδέχεται να ακολουθήσουν επιπλέον ειδικές οδηγίες για τα πνευστά. Για τον καθαρισμό των χάλκινων πνευστών απαιτείται δοχείο συλλογής ή ειδικό απορροφητικό χαρτί. Επιπλέον επισημαίνεται ότι ο καθαρισμός των πνευστών οργάνων απαιτεί μεγαλύτερη απόσταση ή ειδική αίθουσα και οδηγίες διότι ενέχει κινδύνους.

[β] Μουσικά όργανα με πλήκτρα θα πρέπει να απολυμαίνονται με διάλυμα λευκού ξυδιού (3 μέρη νερού και ένα μέρος λευκού ξυδιού) εφαρμόζοντας τις γενικές οδηγίες καθαρισμού του οργάνου, δηλαδή χρησιμοποίηση μαλακού υφάσματος (π.χ. φανέλα ή δέρμα chamois). Δεν επιτρέπεται η εφαρμογή χειροπετεστών. Το ύφασμα πρέπει να είναι ελαφρά υγραμένο και τα πλήκτρα να σκουπίζονται πάντα προς μια κατεύθυνση, από την εσωτερική μεριά του οργάνου προς την εξωτερική.

[γ] Για τα τύμπανα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η μεμβράνη με τη δόνησή της κατά τη χρήση των μπαγκετών μπορεί να δημιουργήσει αεροζόλ (δυσνητικά μολυσμένο) που θα εισπνεύσει ο καλλιτέχνης και οι παρακείμενοί του, επομένως θα πρέπει να γίνεται και σε αυτά σχολαστικός καθαρισμός και απολύμανση βάσει οδηγιών του κατασκευαστή.

- **Ως προς τον χορό** σε αυτή τη φάση, στο πλαίσιο του ομαδικού μαθήματος, επιτρέπεται μόνο η ατομική άσκηση και προπόνηση. Γενικά δεν επιτρέπεται η σωματική επαφή μεταξύ σπουδαστών ή μεταξύ διδάσκοντος και σπουδαστή και θα πρέπει να τηρείται απόσταση 1,5 μέτρου τουλάχιστον μεταξύ των συμμετεχόντων στο μάθημα (σπουδαστών και καθηγητών). Η πορεία της υγειονομικής καμπύλης θα καθορίσει το χρονικό σημείο άρσης αυτών των περιορισμών.

- **Ως προς τις δραματικές σχολές**, παραπέμπουμε στις σχετικές Οδηγίες ασφαλούς διεξαγωγής προβών ζωντανών θεαμάτων-ακροαμάτων του Γενικού Γραμματέα Σύγχρονου Πολιτισμού. Ως γενικός κανόνας αποστασιοποίησης τίθεται η τήρηση απόστασης τουλάχιστον 1,5 μέτρου όσων βρίσκονται επί σκηνής κατά τη διάρκεια του μαθήματος, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες για τις ανάγκες μίας σκηνής απαιτείται σωματική επαφή. Στην περίπτωση αυτή, οι συμμετέχοντες στην εν λόγω σκηνή είναι υποχρεωμένοι να απολυμαίνουν τα χέρια τους πριν και μετά τη σκηνή, και η επαφή να είναι πολύ σύντομη.

- **Λοιποί κανόνες:**

[α] Σε περίπτωση παράστασης στο πλαίσιο των δομών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης συνιστάται ο μοριακός έλεγχος (ή πιθανόν έλεγχος αντιγόνου) γενικώς και ειδικώς την

προηγούμενη της επίσημης παράστασης για τα πνευστά της ορχήστρας ή σε περίπτωση εξετάσεων μοριακός έλεγχος του εξεταζομένου μαθητού την προηγούμενη ημέρα (εφόσον υπάρχει ακροατήριο). Επίσης πρέπει να καθοριστεί ο κατά διαστήματα μοριακός έλεγχος (διαδικασία η οποία προς το παρόν εκκρεμεί βάσει συγκεκριμένων οδηγιών από την Εθνική Επιτροπή Προστασίας Δημόσιας Υγείας).

[β] Για μαθητές που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου θα πρέπει να προβλέπεται διδασκαλία εξ αποστάσεως.

[γ] Για όλα τα άλλα μαθήματα ισχύουν οι αποστάσεις που προαναφέρονται.

[δ] Διευκρινίζεται ότι όλα τα αναφερόμενα μέτρα ισχύουν και για τους δασκάλους μουσικής και για τον Διευθυντή της ορχήστρας, οι οποίοι πρέπει να φορούν μάσκες (όχι προσωπίδες).

γ) Ασφάλεια εργαζομένων και σπουδαστών

- Θα πρέπει να γίνει σχεδιασμός της λειτουργίας των δομών, των μαθημάτων και του προγράμματος έτσι ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός σε κοινόχρηστους χώρους.
- Παραμονή στο σπίτι σε περίπτωση ασθένειας ή υποψίας αυτής.
- Αποφυγή αγγίγματος σε σημεία του προσώπου (μάτια, μύτη, στόμα).
- Πλύσιμο χεριών με σαπούνι και νερό ή σε καθαρά χέρια χρήση αντισηπτικού αλκοολούχου διαλύματος (70%) πριν το φαγητό ή το ποτό, μετά την επαφή με κοινόχρηστα αντικείμενα, μετά τη χρήση του μπάνιου και πριν την αποχώρηση από την δομή.
- Αφαίρεση κοσμημάτων στο πλύσιμο των χεριών.
- Για την ευκολότερη ιχνηλάτηση συστήνεται η καταγραφή εισερχομένων-εξερχομένων σε μαθήματα/πρόβες και η καταγραφή της ύπαρξης τυχόν συμπτωμάτων.
- Οι χρησιμοποιημένες υφασμάτινες μη ιατρικές μάσκες θα πρέπει να τοποθετούνται σε πλαστικές σακούλες, να πλένονται στους 60° βαθμούς και να σιδερώνονται.

Τα παραπάνω μέτρα είναι ενδεικτικά, δεν μπορούν να καλύψουν όλες τις πιθανές περιπτώσεις και εφαρμόζονται παράλληλα με τα ευρύτερα μέτρα τα οποία ισχύουν. Για το λόγο αυτό πρέπει να υπάρχει διαρκής παρακολούθηση των σχετικών εξελίξεων μέσα από την ιστοσελίδα του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας στην διεύθυνση <https://eody.gov.gr/neos-koronaios-covid-19/>.

Όλοι οι εμπλεκόμενοι θα πρέπει να επιδεικνύουν την απαραίτητη ατομική ευθύνη, προστατεύοντας τον εαυτό τους και τα άλλα άτομα. Ειδικά οι διοικήσεις των δομών και οι διαχειριστές των χώρων θα πρέπει να μεριμνούν για την προστασία των εργαζομένων και σπουδαστών και να προβούν κατά την κρίση τους και στην λήψη επιπλέον μέτρων που συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες ενός χώρου ή ενός μαθήματος απαιτούν.

Ο Γενικός Γραμματέας Σύγχρονου
Πολιτισμού

Νικόλας Γιατρομανωλάκης

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ ΕΛΕΝΗ